

OGÓLNOPOLSKA OLIMPIADA WIEDZY BIOLOGICZNEJ I EKOLOGICZNEJ

EDYCJA II

Plakat przygotowany w ramach sesji posterowej,
za który przyznano
Nagrodę Uczestników

Tytuł: Endometrioza

Plakat wykonany w tonacji różowej. Elementami dekoracyjnymi są grafiki i wykresy odnoszące się do poruszanego problemu - endometriozy: Grafiki przedstawiają elementy żeńskiego układu rozrodczego (macicę oraz jajniki), kobiety doświadczające dolegliwości bólowych związanych z endometriozą, termometr. W górnej części plakatu znajduje się logotyp Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego oraz Ogólnopolskiej Olimpiady Wiedzy Biologicznej i Ekologicznej.

Autorzy

Wiktoria Kijak

Opiekun merytoryczny: mgr Joanna Wyderkowska

I Liceum Ogólnokształcące im. Księcia Bolka I w Jaworze

Adres: ul. Kościuszki 8, 59-400 Jawor

Czym jest endometrioza?

Endometrioza to przewlekła choroba ginekologiczna polegająca na przeniesieniu endometrium, błony trzonu macicy, poza jej naturalne położenie. Może występować w każdym narządzie kobiety. Typy endometriozy: otrzewna, głęboko naciekająca, jajnikowa.

Zachorowania

W Polsce na endometriozę choruje blisko 1 mln kobiet. Wykres kołowy przedstawiający podział wiekowy chorych kobiet na podstawie 150 kobiet badanych na oddziale ginekologicznym:

- poniżej 20 lat - 16%
- od 21 do 40 lat - 46%
- powyżej 40 lat - 38%

Endometrioza u młodocianych - 38% kobiet z rozpoznaną endometriozą doświadczyło pierwszych objawów poniżej 15 roku życia.

Na czym polega?

Podczas wahań hormonalnych w czasie menstruacji endometrium poza macicą reaguje w taki sam sposób, jakby nadal znajdowało się w macicy - cyklicznie rosną, złuszcza się, powodując wzrost krwawienia, stany zapalne i silne bóle podbrzusza. Częstymi objawami są: dolegliwości bólowe, długie miesiączki, ból podczas współżycia, problemy z zajściem w ciążę i zaburzenia psychiczne.

Źródło choroby

Pierwsze przypadki tej choroby zostały opisane 100 lat temu, a przyczyna tego schorzenia do dziś nie jest jasna. Istnieje wiele teorii, które wyjaśniają, jak powstaje endometrioza, lecz nie są one pewne. Najbardziej prawdopodobnymi źródłami są: czynniki genetyczne, dysfunkcja układu odpornościowego - zaburzenie apoptozy, stan psychiczny i osobowościowy.

Leczenie

Ze względu na brak znanych przyczyn choroby niemożliwe jest 100% wyleczenie. W zależności od stopnia zaawansowania stosowane jest:

- leczenie farmakologiczne głównie preparatami hormonalnymi,
- leczenie operacyjne obejmujące laparoskopię lub rzadziej laparotomię.

Endometrioza a jakość życia

Endometrioza w znacznym stopniu utrudnia chorym kobietom codzienne funkcjonowanie. Kobieta jest wystawiana na comiesięczny silny ból, co pociąga ją do przyjmowania dużej ilości leków przeciwbólowych, które stopniowo przestają działać. Zaczyna opuszczać pracę i rezygnuje z aktywności fizycznej. W przebiegu choroby pojawia się ból przy współżyciu oraz problemy z zajściem w ciążę, co może spowodować rozpad związku oraz alienację chorej kobiety.

Endometrioza źle wpływa na zdrowie psychiczne, powodując obniżenie nastroju i zaburzając poczucie szczęścia.

Dlaczego 68% kobiet z endometriozą jest nieprawidłowo diagnozowana? Dlaczego rozpoznanie endometriozy jest opóźnione o 7-10 lat?

- Przekonanie w społeczeństwie, że miesiączka musi boleć.
- Oczekiwanie od pacjentki i lekarza szybkiego i bezbolesnego badania.
- Niedostateczna świadomość tego schorzenia i jego objawów
- zarówno wśród lekarzy jak i pacjentek.
- Trudności diagnostyczne - brak prostego testu na endometriozę.
- Badania obrazowe są trudne i wymagają dużego doświadczenia ginekologa i radiologa.

Endometrioza a ciąża

Endometrioza powoduje niepłodność lub niemożność zajścia w ciążę.

Co 5 chora kobieta jest niepłodna - około 40%.

Endometrium przemieszcza się do jajników, pojawiają się krwawienia i stany zapalne, następnie pojawiają się torbiele i zrosty, uniemożliwiające zapłodnienie komórce jajowej. Zmieniona chorobowo śluzówka zaburza implantację zarodka.

W przypadku braku ciąży, również u pacjentek z najcięższą formą endometriozy, leczeniem z wyboru jest procedura zapłodnienia pozaustrojowego, gdzie szanse na urodzenie dziecka w przeliczeniu na jeden cykl terapeutyczny szacuje się na ok. 14%.

Kobiety, które zaszły w ciążę, mimo choroby (co jest bardzo trudne) odczuwają mniej uporczywe objawy, najbardziej w 3 i 4 trymestrze. Dzieje się tak, dzięki wytworzonej dużej ilości progesteronu. Niestety nadal jest to ciąża wysokiego ryzyka, przez co może dojść do poronień, wczesnych porodów czy odklejenia łożyska.

Endometrioza a nowotwór

Endometrioza to nowotwór łagodny. Klinicznie zaczyna wyglądać jak proces nowotworowy o innym podłożu, dlatego często jest nieprawidłowo diagnozowana.

U kobiet z endometriozą częściej obserwuje się występowanie raka jajnika, chłoniaków nieziarniczych, np. nie-Hodgkina oraz innych chorób nowotworowych takich, jak rak jelita grubego, rak tarczycy czy czerniak.

Szerząc świadomość o endometriozie zwiększy się szansa na jej rozpoznanie.

Spis ilustracji i wykresów

- **Wykres 1** - Wykres kołowy przedstawiający podział wiekowy chorych kobiet na podstawie 150 kobiet badanych na oddziale ginekologicznym:
 - poniżej 20 lat - 16%
 - od 21 do 40 lat - 46%
 - powyżej 40 lat - 38%
- **Ilustracja 1** – Wycięty fragment ciała kobiety, od dolnej części klatki piersiowej do ud, w samej bieliźnie (majtkach). W dłoniach kobieta trzyma kartkę z napisem Endometriosis.

Literatura

1. Diagnostyka i leczenie niepłodności — rekomendacje Polskiego Towarzystwa Medycyny Rozrodu i Embriologii (PTMRiE) oraz Polskiego Towarzystwa Ginekologów i Położników (PTGP)
2. Endometrioza - co to jest? | LeczymyEndometrioze.pl
3. Endometrium – Wikipedia, wolna encyklopedia Endometrioza wymaga planu na całe życie - Ginekologia – Termedia
4. „Pielęgniarstwo polskie” Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
5. Stanowisko Zespołu Ekspertów Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego dotyczące diagnostyki i metod leczenia endometriozy
6. zabiegidavinci.pl
7. Obrazy zaczerpnięte z programu canva